

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Кафедра менеджменту інноваційного підприємництва та міжнародних
економічних відносин

**ЕКЗАМЕНАЦІЙНІ ПИТАННЯ та
ТЕСТИ ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ
з дисципліни**

**Світова та конкурентна політика
країн Європейського Союзу**
(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти перший
перший (бакалаврський) / другий (магістерський) / третій (освітньо-науковий) доктор філософії

галузь знань 29 Міжнародні відносини
(шифр і назва)

спеціальність 292 Міжнародні економічні відносини
(шифр і назва)

освітня програма 292 Міжнародні економічні відносини
(назви освітніх програм спеціальностей)

вид дисципліни професійна підготовка
(загальна підготовка / професійна підготовка)

форма навчання денна
(денна / заочна)

Харків – 2019 рік

Екзаменаційні питання та тести з навчальної дисципліни
«Світова та конкурентна політика
країн Європейського Союзу»
(назва дисципліни)

Укладачі:

доцент каф. МПІ та МЕВ
(посада, науковий ступінь та вчене звання) (підпис)

О.М. Проскурня
(ініціали та прізвище)

(посада, науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

(ініціали та прізвище)

Екзаменаційні питання розглянуті та затверджені на засіданні кафедри
менеджменту інноваційного підприємництва та міжнародних економічних відносин
(назва кафедри)

Протокол від « _____ » _____ 2020

Завідувач кафедри МПІ та МЕВ
(назва кафедри) (підпис)

П.Г.Перерва
(ініціали та прізвище)

**ПЕРЕЛІК ЗАПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ІСПИТУ З НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ
«Світова та конкурентна політика
країн Європейського Союзу»**

1. Ринкові перетворення в Україні та необхідність створення конкурентного середовища.
2. Соціально-економічні причини, що обумовлюють необхідність конкурентної політики держави.
3. Формування культури конкуренції у широких верств населення.
4. Конкуренція як економічна категорія
5. Закон конкуренції як загальний закон товарного виробництва.
6. Монополія та монопсонія.
7. Обмежена монополія і обмежена монопсонія.
8. Монополістична конкуренція.
9. Олігополія.
10. Якісні характеристики основних типів ринків та особливості конкурентної поведінки на цих ринках.
11. Методи і засоби конкурентної боротьби.
12. Цінова конкуренція.
13. Нецінова конкуренція.
14. Добросовісна конкуренція та недобросовісна конкуренція
15. Галузева конкуренція та міжгалузева конкуренція.
16. Конкурентна боротьба та її наслідки.
17. Добросовісна конкуренція.
18. Суть, цілі та напрямки конкурентної політики держави
19. Досвід США та Канади щодо захисту конкуренції і обмеження зловживань монополістів
20. Антитрестівська політика США.
21. Державні органи захисту конкуренції США.
22. Закон Шермана - підґрунтя усієї наступної практики антимонопольного регулювання.
23. Доктрина PER SE..
24. Закон Клейтона - закон про Федеральну торгову комісію (ФТК). Комплексний закон про торгівлю і конкурентоспроможність. З
25. Закон про міжнародну взаємодопомогу антитрестівським органам. Блок винятків з конкурентного законодавства.
26. Закон Вебба-Померена Закон про експортні компанії Процедура прийняття рішень щодо припинення порушень.
27. Законодавство та органи регулювання конкуренції в Канаді.
28. Акт проти зговору і обмежень у торгівлі. Економічна Рада Канади.
29. Роль Європейської комісії та Суду ЄС в питаннях формування та реалізації конкурентної політики в рамках спільного ринку.
30. Сфери здійснення регулювання конкуренції.
31. Конкурентне законодавство Європейського Союзу.

32. Право конкуренції - одна з галузей права ЄС. Поняття та процедура розгляду узгоджених дій підприємців. Припинення зловживань домінуючим становищем.
33. Державні підприємства та лібералізація ринку.
34. Контроль за злиттями та поглинаннями підприємств. Кількісні характеристики самої концентрації та відповідність її здійснення інтересам „спільного ринку”.
35. Штрафні санкції.
36. Конкурентна політика в країнах-членах ЄС та її дворівневий характер.
37. Механізм прийняття рішень конкурентними відомствами. Забезпечення їхньої незалежності та об’єктивності.
38. Перехресний контроль взаємопов’язаних економічних органів однієї країни.
39. Суттєвий вплив Європейського Співтовариства.
40. Захист конкуренції в Бельгії та Нідерландах.
41. Конкурентна політика Великої Британії.
42. Динаміка формування європейської зовнішньої політики
43. Система відповідальності за порушення конкурентного законодавства
44. Роль ЮНКТАД, СОТ, ОЕСР в процесі формування міжнародної конкурентної політики.
45. Комплекс принципів і правил ООН з питань конкуренції.
46. Генеральна угода з тарифів і торгівлі (ГАТТ/СОТ).
47. Види, розмір та процедура застосування кримінальної відповідальності. Відшкодування шкоди, заподіяної внаслідок порушення законодавства про захист економічної конкуренції.
48. Як формується європейська зовнішня політика та якими є інтереси ключових гравців; інсайти європейської зовнішньої політики від провідних дипломатів та практиків у галузі європейських студій.
49. Європейська служба зовнішньополітичної діяльності.
50. Лісабонський договір.
51. Маастрихтська угода
52. Концепт «розриву між спроможністю та очікуваннями» у європейській зовнішній політиці.
53. Концепт «європейської цивільної сили» (Civilian Power Europe) (експертний рівень).
54. Концепт «європейської військової сили» (Military Power Europe) (експертний рівень).
55. Концепт «європейської нормативної сили» (Normative Power Europe) (експертний рівень).
56. Концепт «європейської ринкової сили» (Market Power Europe) (експертний рівень).
57. “Середземноморський Союз”.
58. Європейське оборонне агентство та Інститут безпекових досліджень. Амбіційна позиція Польщі.
59. Вплив Німеччини. Найбільш інноваційним у зовнішній діяльності є Інструмент партнерства, роль та функції.

**ПЕРЕЛІК ТЕСТІВ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ З
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**«Світова та конкурентна політика
країн Європейського Союзу»**

Тести до модуля 1

1. В якому році заснували Раду Європи?
 - а) 1949;
 - б) 1951;
 - в) 1960;
 - г) 1967;
 - д) 1970.
2. В якому місті знаходиться штаб-квартира Ради Європи?
 - а) Париж;
 - б) Рим;
 - в) Лондон;
 - г) Страсбург;
 - д) Ліон.
3. В якому році було підписано Договір про Європейське співтовариство вугілля і сталі?
 - а) 1949;
 - б) 1951;
 - в) 1960;
 - г) 1967;
 - д) 1970.
4. В якому році було створено Європейську асоціацію вугільної торгівлі?
 - а) 1949;
 - б) 1951;
 - в) 1960;
 - г) 1967;
 - д) 1970.
5. В якому році було підписано Договір про Європейський Союз?
 - а) 1990;
 - б) 1991; в) 1992; г) 1993; д) 1994.
6. В якому році був підписаний Лісабонський установчий договір ЄС?
 - а) 2000; б) 2001; в) 2002; г) 2005; д) 2007.
7. В якому році було підписано Договір про Європейське Співтовариство з атомної енергії?
 - а) 1949; б) 1950; в) 1957; г) 1958; д) 1962.
8. У своїй промові в 1946 р. Вінстон Черчилль закликав до створення:
 - а) Сполучених Штатів Європи;
 - б) Європейського економічного співтовариства;
 - в) Європейського товариства вугілля і сталі;
 - г) Європейського оборонного союзу;
 - д) Ради Європи.
9. Міністром закордонних справ якої країни був Робер Шуман?
 - а) Великої Британії;
 - б) Франції;
 - в) США;
 - г) Бельгії;

д) Німеччини.

10. Головною метою Європейського Економічного Співтовариства є:

а) Створення спільного ринку та координація економічної політики держав-членів, розвиток економіки, посилення стабільності, послідовне підвищення життєвого рівня та зближення держав-членів;

б) Створення спільного ринку та координація військової політики держав-членів та зближення держав-членів;

в) Створення єдиного фінансового ринку;

г) Вирішення економічних питань спільними зусиллями держав-членів;

д) Створення домінуючого економічного і соціального становища держав-членів у Європі і світі.

11. Метою Євроатому є:

а) Підвищення життєвого рівня в державах-членах і розвиток взаємо обміну з іншими країнами шляхом створення необхідних умов для розвитку атомної промисловості;

б) Розвиток високотехнологічних рішень для розвитку атомної енергетики;

в) Взаємодія держав-членів в галузі обміну технологіями і розвитку атомної енергетики;

г) Встановлення монополії на використання атомної енергетики в Європі;

д) Створення домінуючого економічного і соціального становища держав-членів у Європі.

12. Який акт, прийнятий у 1986 році, є модифікацією трьох попередніх установчих договорів Співтовариств і містить угоду держав-членів про запровадження спільної європейської закордонної політики, яка закладає юридичну основу для європейської політичної кооперації?

а) Основний Європейський Акт;

б) Єдиний Європейський Акт;

в) Маастрихтський договір;

г) Локарнський договір;

д) Гаазький Регламент.

13. Як називався тимчасовий міжурядовий орган, для підготовки проекту Конституційного договору ЄС, у 2001 році в місті Лаакен?

а) Генеральний Директорат;

б) Тимчасовий Директорат;

в) Європейський Консиліум;

г) Європейський Конвент;

д) Європейський Конституційний Директорат.

14. За Лісабонським Договором посада Високого представника ЄС із загальної зовнішньої політики і політики безпеки об'єднується з постом:

а) Європейського комісара з зовнішніх відносин і європейської політики добросусідства;

б) Європейського комісара з прав людини;

в) Європейського комісара з питань оборони;

г) Європейського комісара з усунення терористичних загроз;

д) Європейського комісара з внутрішніх справ.

15. Лісабонський Договір вводить нову систему голосування в Раді Міністрів і усуває знамениту триопорну систему ЄС. Замість цього, як було передбачено Конституційним Договором ЄС, Лісабонський Договір фіксує виключну, загальну і...:

а) допоміжну компетенцію ЄС;

б) оборонну компетенцію ЄС;

в) захисну компетенцію ЄС;

г) спеціальну компетенцію ЄС;

д) особливу компетенцію ЄС.

16. Яку юридичну силу, за Лісабонським Договором, має Хартія основних прав ЄС?
- а) має таку ж юридичну силу, як і установчі договори ЄС;
 - б) має юридичну силу актів вторинного права ЄС;
 - в) має юридичну силу законів національного права держав-членів;
 - г) має юридичну силу конституційних актів держав-членів;
 - д) має юридичну силу Декретів Ради ЄС.
17. Договір про Європейський Союз затвердив триопорну структуру ЄС:
- а) Європейське Співтовариство (раніше – Європейське Економічне Співтовариство. Європейське Співтовариство з атомної енергії та Європейське Співтовариство вугілля та сталі);
 - б) Співробітництво в оборонній галузі;
 - в) Співробітництво в галузі закордонних справ і безпеки;
 - г) Співробітництво в фінансовій галузі;
 - д) Співробітництво з юстиції та поліції в кримінальних справах.
18. Державами-засновниками Європейського співтовариства вугілля і сталі крім Франції, Німеччини і Люксембургу були:
- а) Бельгія; б) Італія; в) Нідерланди; г) Іспанія; д) Велика Британія.
19. Ніцька Декларація 2000 року, крім чіткого розподілу повноважень і компетенцій між ЄС та державами-членами, визначила такі основні напрямки подальших конституційних реформ в ЄС:
- а) Визначення статусу Хартії основних прав ЄС;
 - б) Відміна прийнятих раніше установчих договорів ЄС;
 - в) Консолідація і кодифікація існуючих установчих договорів ЄС;
 - г) Послаблення ролі національних парламентів держав-членів ЄС;
 - д) Посилення ролі національних парламентів держав-членів ЄС.
20. Крім преамбули, змін до договору про Європейський Союз і змін до договору про Європейське Співтовариство, до складу Лісабонського Договору входять:
- а) Перехідні положення;
 - б) Вірчі грамоти;
 - в) Прикінцеві положення;
 - г) Протоколи;
 - д) Декларації держав-членів.

Тести до модуля 2

1. Який орган може скасувати національний закон в ЄС?

- а) Європейський Суд Правосуддя;
- б) Рада ЄС;
- в) Європейська комісія;
- г) Національний орган відповідно до внутрішнього законодавства;
- д) Європейський Парламент.

2. Вертикальна пряма дія має місце коли:

- а) установчі договори ЄС покладають обов'язок лише на державу-члена ЄС;
- б) обов'язок покладено на індивідів;
- в) обов'язок покладено на інститути ЄС;
- г) обов'язок покладено на міжнародні організації;
- д) всі відповіді вірні.

3. Горизонтальна пряма дія має місце коли:

- а) установчі договори ЄС покладають обов'язок лише на державу-члена ЄС;
- б) обов'язок покладено на індивідів;
- в) обов'язок покладено на інститути ЄС;
- г) обов'язок покладено на міжнародні організації;
- д) всі відповіді вірні.

4. Яку пряму дію можуть мати регламенти?
- Горизонтальну;
 - Вертикальну;
 - Вертикальну і горизонтальну;
 - Не мають прямої дії; д
 - Мають спеціальну пряму дію.
5. Регламент не може мати прямої дії, якщо:
- його сформульовано нечітко;
 - він стосується обов'язків держав-членів;
 - він стосується обов'язків індивідів;
 - він стосується обов'язків міжнародних організацій;
 - всі відповіді вірні.
6. Стаття 340 Договору про діяльність ЄС розрізняє договірну та ... відповідальність ЄС. Зазначте пропущене.
- Директивну; б) Регламентну; в) Спеціальну; г) Особливу; д) позадоговірну .
7. Привілейованим позивачем за законодавством ЄС є:
- держави-члени ЄС;
 - Рада Міністрів;
 - Європейська Комісія;
 - Європейський Парламент;
 - Всі вищезазначені.
8. Непривілейованим позивачем за законодавством ЄС є:
- держави-члени ЄС;
 - Рада Міністрів; в) Європейська Комісія;
 - Європейський Парламент;
 - індивіди.
9. Договірна відповідальність може мати місце за наявності:
- контракту між ЄС та індивідом;
 - висновків Європейського Суду Правосуддя;
 - висновків національного органу держави-члена;
 - висновків Ради ЄС;
 - висновків Європейської Комісії.
10. За зразок системи судового перегляду було взято відповідні положення:
- англійського кримінального права;
 - бельгійського трудового права;
 - німецького господарського права;
 - голандського цивільного права;
 - французького адміністративного права.
11. Який орган може перевіряти діяльність інститутів ЄС з метою визначення дійсності їх актів?
- Європейський Суд Правосуддя;
 - Рада ЄС;
 - Європейська комісія;
 - Національний орган відповідно до внутрішнього законодавства;
 - Європейський Парламент.
12. Моністичний метод інкорпорації міжнародних угод полягає в тому, що:
- інкорпорація міжнародної угоди відбувається у вигляді прийняття окремого закону;
 - міжнародна угода набирає чинності та автоматично стає частиною національної правової системи одразу після ратифікації;
 - міжнародна угода набирає чинності через місяць після ратифікації;
 - міжнародна угода набирає чинності з 1 січня наступного року після ратифікації;

д) міжнародна угода набирає чинності після прийняття окремого закону та погодження національним парламентом.

13. Дуалістичний метод інкорпорації міжнародних угод полягає в тому, що:

а) інкорпорація міжнародної угоди відбувається у вигляді прийняття окремого закону;

б) міжнародна угода набирає чинності та автоматично стає частиною національної правової системи одразу після ратифікації;

в) міжнародна угода набирає чинності через місяць після ратифікації;

г) міжнародна угода набирає чинності з 1 січня наступного року після ратифікації;

д) міжнародна угода набирає чинності після прийняття окремого закону та погодження національним парламентом.

14. Важливою додатковою умовою прямої дії директив є:

а) директива має бути ясною та недвозначною;

б) директива має бути безумовною;

в) наявність заподіяної шкоди;

г) чинність директиви не повинна залежати від подальших дій з боку інститутів ЄС або держав-членів;

д) закінчення терміну їх імплементації.

15. Принцип правової певності поділяється на 2 специфічні субпринципи:

а) зворотної дії та відповідальності за бездіяльність;

б) паритетності та змагальності;

в) неможливості зворотної дії та захисту легітимних очікувань;

г) критичності та резюмування;

д) презумпції винуватості та захисту інтересів індивіда.

16. Який правовий характер мають висновки та рекомендації?

а) державам надається можливість вибору форм та методів імплементації;

б) є обов'язковими в усій своїй повноті та не потребують подальшої імплементації;

в) є обов'язковими в усій своїй повноті але потребують подальшої імплементації;

г) мають лише рекомендаційний характер;

д) є обов'язковими для виконання в усій своїй повноті та застосовуються безпосередньо в усіх державах-членах.

17. До загальних принципів права ЄС, крім принципів пропорційності, субсидіарності і правової певності належать:

а) Принцип поваги фундаментальних прав людини;

б) Принцип рівності або недискримінації;

в) Принцип дотримання процесуальних прав;

г) Принцип констатації;

д) Принцип обов'язковості.

18. Критерії прямої дії, встановлені Європейським Судом Правосуддя:

а) норма має бути ясною та недвозначною;

б) норма має походити з національного права держави-члена;

в) норма має бути безумовною;

г) чинність норми повинна залежати від подальших дій з боку інститутів ЄС або держав-членів;

д) чинність норми не повинна залежати від подальших дій з боку інститутів ЄС або держав-членів.

19. Умови, за яких держава є відповідальною перед громадянами за неімплементацію директив:

а) неімплементована директива має надавати індивідам права;

б) держава сама надає звіт про порушення в органи ЄС;

в) обсяг цих прав має бути визначено на підставі цієї директиви;

г) громадяни в разі неімплементації директиви не повинні нести збитки;

д) потрібна наявність причинно-наслідкового зв'язку між порушенням та збитками, яких зазнав індивід. 2

20. Умови відповідальності держави-члена при порушенні права ЄС:

а) норма права ЄС, яку порушено, повинна надавати індивідові (позивачеві) певні суб'єктивні права;

б) держава сама надає звіт про порушення в органи ЄС;

в) порушення має бути достатньо серйозним;

г) громадяни в разі неімплементції директиви не повинні нести збитки;

д) має бути прямий причинно-наслідковий зв'язок між порушенням зобов'язання, яке покладено на державу-члена ЄС, та шкодою, яку зазнав позивач.

Список використаної літератури:

1. Андрощук Г.О. Конкурентне право: захист від недобросовісної конкуренції. Науково-практичне видання. / Андрощук Г.О., Шкляр С.В. – К.: Юстініан, 2012 – 472 с.
2. Бакалінська О.О. Організаційно-правові засади захисту економічної конкуренції в Україні / О.О. Бакалінська. – К.: КНТЕУ, 2005. – 190 с.
3. Борисенко З.М. Конкурентна політика держави: Підручник. / Борисенко З.М. – К.: Університет економіки та права «КРОК», 2013. – 272 с.
4. Портер, М.Е. Конкурентная стратегия : методика анализа отраслей и конкурентов / М.Е. Портер ; [пер. с англ. И. Минервин]. – М. : РГБ, 2008. – 452 с.
5. Портер М.Э. Конкуренция / Пер. с англ. – М.: Издательский дом «Вильямс», 2000. – 495 с.
6. Реверчук С. К. Основи теорії економічної конкуренції: навч. посібник / С.К. Реверчук, Т. В. Сива, Л. С. Реверчук. – К. : Знання, 2007. – 271 с.
7. Семенова Л.Н. Антимонопольне і конкурентне право. Курс лекцій. / Семенова Л.Н. – К.: УФІМБ, 2007. – 293 с.
8. Удалов Т.Г. Конкурентне право: Навч. посіб. / Удалов Т.Г. – К.: Школа, 2004. – 496 с.
9. Шнирков О.І. Конкурентна політика Європейського Союзу. / Шнирков О.І. – К.: Видавничо-поліграфічний центр „Київський університет”, 2003. – 217 с.
10. Нікіпелова Є. М. Сучасні тенденції формування та реалізації європейської політики безпеки й оборони. *Theory and Practice of Public Administration* 2018 – Вип. 2(61). – С. 1 – 8.
11. Борисенко З.М. Захист конкуренції в бізнесі / Борисенко З.М. // Вчені записки Університету «КРОК» / Вищий навчальний заклад «Університет економіки та права «КРОК». К., 2011 – Вип. 26. – С. 15 – 22.
12. Борисенко З.М. Санкції за порушення конкурентного законодавства / Борисенко З.М. // Національний Університет «Києво-Могилянська академія» - Наукові записки. - Економічні науки. - 2012. - том 38. - С.108-110.
13. Гражевська Н.І. Економічні системи епохи глобальних змін / Гражевська Н.І. – К.: Знання, 2008. – 431 с.
14. Ковасик В.В. Уголовное преследование нарушителей антимонопольного законодательства в США / Ковасик В.В. // Юрид. практика. - 2008. - № 2. – 132 с.
15. Європейське право: право Європейського союзу : підручник : у 3 кн. / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф., зав. каф. порівнял. і європ. права Ін-ту міжнар. відносин Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка В. І. Муравйова; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т міжнар. відносин. – Київ: Ін Юре, 2015. Кн. 3 : Право зовнішніх зносин Європейського союзу / В. І. Муравйов та ін. – 2015. – 405 с.